

мінералізована водна з високим вмістом органічних речовин нафтового походження.

Курорт Моршин — це шість комфортабельних санаторіїв, державне підприємство „Бальнеологічна лікарня курорту Моршин” і бювет мінеральних вод, підпорядковані закритому акціонерному товариству „Укрпрофоздоровниця” та чотири оздоровниці інших відомств. На даний час існують дві ділянки Моршинського родовища природних лікувальних розсолів: „Боніфатій” та „Баня”.

Курорт Східниця – селище міського типу розташоване за 9 км від міста і залізничної станції Борислав, 20 км від залізничної станції Трускавець. Знаходиться в Дрогобицькому районі, в басейні річки Східничанка, лівої притоки ріки Стрий, в межах Східницької міжгірської улоговини Східних Карпат, передгір'ях Карпат, на висоті 600 м над рівнем моря.

У Трускавці, Моршині і Східниці вже реалізується значна кількість інвестиційних проектів у санаторно-курортному господарстві. Зокрема, у Східниці будівництво санаторію матері і дитини „Прометей” і дитячого санаторного комплексу „Смерековий”, триває реконструкція спальних корпусів, будівництва та реконструкції рекреаційної інфраструктури із переорієнтуванням на заклад з лікувальною специфікою з пансіонату „Гуцулка”.

Перспективи розвитку курорту Моршин, на нашу думку, полягають в поєднанні послуг санаторно-курортного лікування з послугами туризму і відпочинку, підвищенні рівня комфортності існуючої санаторно-курортної бази.

Подальший розвиток курорту буде йти шляхом будівництва нових корпусів на територіях діючих санаторіїв та нових санаторіїв у південно-західній частині курорту, на місці старих будівель і споруд, що підлягають знесенню.

Отже, з огляду на існуючі об'єктивні і суб'єктивні передумови розвитку та наявний ресурсний потенціал, санаторно-курортне господарство Львівської області є однією із пріоритетних сфер перспективного розвитку області з чітко визначеною політикою по відношенню до неї і програмою дій.

На нашу думку, при виборі стратегічних орієнтирів розвитку санаторно-курортного господарства в цілому і курортів Трускавець, Моршин і Східниця слід оптимально поєднати соціальні потреби держави на оздоровлення і відпочинок населення із економічними вигодами на рівні територій (окремих фірм, організацій), зорієнтованих виключно на прибутковість цієї галузі.

Плани, програми та проекти щодо розвитку санаторно-курортного господарства повинні бути максимально зорієнтовані не тільки на створення належних умов для клієнтів, а й на забезпечення комфортного проживання мешканців регіону.

Оксана Сливінська
старший викладач,
ВП НУБіПУ «Бережанський агротехнічний інститут»,
м. Бережани

ОСНОВНІ НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ АГРАРНОГО СЕКТОРУ

Сучасний стан економіки нашої країни вимагає створення необхідних умов для забезпечення зростання конкурентоспроможності всіх її сфер, зокрема, агропромислового виробництва, де виробляється 90% продовольчої продукції, близько 35% валового внутрішнього продукту. Чим вища конкурентоспроможність суб'єктів аграрного ринку, тим вища ефективність їх господарської діяльності. Тому підвищення конкурентоспроможності виробництва в аграрному має стати одним з

найважливіших пріоритетів агропромислової політики України.

Нині Україна перебуває на етапі становлення ринкової економіки і відповідно вивчення проблеми конкурентоспроможності знаходиться у зародковому стані. Не вирішеними залишаються проблеми: диспаритету цін на матеріально-технічні ресурси для сільського господарства і продукцію його виробництва; об'єктивних міжгалузевих розподільчих відносин у сфері виробництва, заготівлі та переробки сільськогосподарської продукції; створення повноцінної ринкової інфраструктури аграрного сектору для матеріально-технічного забезпечення аграрного виробництва та збуту його продукції; ефективного державного регулювання і фінансової підтримки розвитку сільського господарства й інші, що сприяють підвищенню конкурентоспроможності аграрної економіки.

Дослідивши розвиток галузей аграрного сектору в останні роки можна зробити висновок, що першочергові заходи щодо здійснення позитивних структурних зрушень та зміцнення міжнародної конкурентоспроможності вітчизняних підприємств у сфері аграрного сектору України мають відбуватися за такими напрямками:

- створення умов для залучення як вітчизняного, так і іноземного інвестиційного потенціалу на цілі модернізації виробництв відповідно до потреб забезпечення конкурентоспроможності;
- вдосконалення механізму мотивації до зниження енерговитрат на підставі прямих і непрямих форм стимулювання;
- запобігання нецільовому використанню активів українських підприємств шляхом встановлення більш жорсткої та персоніфікованої відповідальності керівництв підприємств за результати роботи;
- сприяння збільшенню доходів та підвищенню рівня життя населення як підґрунтя для забезпечення стабільного платоспроможного попиту;
- забезпечення національної економіки сучасною інформаційною інфраструктурою для мінімізації витрат виробничого процесу;
- проведення заходів серед населення щодо заохочення споживачів купувати вітчизняну продукцію, але належної якості та за прийнятною ціною;
- стимулювання впровадження на підприємствах систем сертифікації якості та безпечності виробництва харчових продуктів згідно з міжнародними стандартами, а також приведення національних стандартів у відповідність з міжнародними.

Стратегія управління аграрним сектором України на світовому ринку повинна спрямовуватися на виявлення такого сегменту зовнішнього ринку, вимоги до товару якого максимально співвідносилися б з вимогами внутрішнього ринку та спиралися на розвиток адекватного виробничого потенціалу і чітку державну політику регулювання експортної діяльності виробників, з одного боку, а з іншого - забезпечувала б вихід України на ринки розвинених країн світу за рівних умов доступу, що можна буде реалізувати в режимі СОТ.

Провідними факторами, які визначають стратегію та мету управління конкурентоспроможністю є насамперед вироблення системи економічних важелів, що забезпечують якість та ціну продукції.

Перехід до ринкового господарського механізму вимагає від підприємств аграрного сектору пошуку нових шляхів ефективного господарювання, збільшення обсягів, розширення асортименту та покращення якості продукції, забезпечення її високої конкурентоспроможності.

Водночас слід зазначити, що за умов теперішнього кризового стану галузі необхідна суттєва державна підтримка як в фінансовому, так і в організаційному відношенні, яка повинна здійснюватися на демократичних засадах з використанням механізму ринку і полягати в поєднанні вільного ринкового ціноутворення з підтримкою вітчизняних товаровиробників.

Натомість виробництво продукції аграрного сектору на сьогодні не стимулюється державою, а навпаки, обтяжлива податкова політика та високі процентні ставки за кредит не сприяють стабілізації та розвитку цієї галузі.

Розробка і впровадження економічного механізму розвитку аграрного сектору, який поєднує механізми вільного ринку з державним регулюванням, дозволить підвищити ефективність функціонування аграрного сектору і сприятиме підвищенню його конкурентоспроможності.

Література

1. Кузьмін О.Є. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства: [підручник] / Кузьмін О.Є., Горбаль Н.І. - Львів: Компакт - ЛВ, 2006. - 304 с.
2. Чернишов Р.Д. Методи вдосконалення управління конкурентоспроможністю продукції: [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://poglyad.com/students/item/11631/>

Ірина Сотник
д.е.н., доцент,
Юрій Мазін
к.е.н., старший викладач,
Сумський державний університет,
м. Суми

УДОСКОНАЛЕННЯ ЦІНОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ РЕСУРСОЗБЕРЕЖЕННЯ З УРАХУВАННЯМ ЕКОЛОГІЧНОГО ФАКТОРУ

Головним завданням реформування механізмів управління ресурсозбереженням, проголошеним пріоритетним напрямом державної політики в Україні, в контексті сталого розвитку є створення економічно сприятливого середовища для реалізації ресурсозберігаючих заходів суб'єктами господарювання. Важливим аспектом формування такого середовища є цінове регулювання ресурсозбереження шляхом підвищення цін на товари і послуги до рівня, що повністю відшкодовує еколого-економічні збитки, завдані виснаженням природних ресурсів та забрудненням довкілля у процесі антропогенної діяльності. Відповідно до [1] індекс підвищення цін з урахуванням екологічного фактора ($I_{ц}^e$) можна розрахувати таким чином:

$$I_{ц}^e = \frac{Z_{ee} + \Pi_{л} + Ц}{\Pi_{л} + Ц}, \quad (1)$$

де Z_{ee} – величина еколого-економічних збитків, що не відшкодовуються через існуючу систему платного природокористування; $\Pi_{л}$ – екологічні платежі у межах встановлених лімітів забруднення; $Ц$ – ціна продукції.

Доцільність практичного застосування формули (1) підтверджується тим, що у ціні вітчизняних товарів і послуг різних видів економічної діяльності відшкодовується від 10 до 60% еколого-економічних збитків, які завдаються довкіллю, а середній рівень відшкодування становить близько 20% [2; 3]. На основі модифікації формули (1) нами були розраховані орієнтовні індекси підвищення цін на продукцію підприємств за видами економічної діяльності ($I_{ци}^e$) в Україні, базуючись на даних 2001–2009 рр. (табл. 1). При проведенні розрахунків як ціну продукції галузі